

23.11.2022

Lausunto

Sosiaali- ja terveysministeriölle

VN/24884/2022

Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi sairaankuljetuksen kustannusten korvaustaksasta annetun valtioneuvoston asetuksen väliaikaisesta muuttamisesta

Asetuksessa ehdotetaan sairaankuljetuksen väliaikaisesti korotettua nyt voimassa olevaa korvaustaksaa (asetus 405/2022) jatkettavaksi vuodella, 1.1.2023-31.12.2023. Nyt voimassa oleva korotettu korvaustaksa päättyisi muutoin 31.12.2022.

Hyvinvointiala HALI ry kiittää mahdollisuudesta lausua asetusluonnoksesta. HALI ry kannattaa asetusta ja esittää oheiset huomiot sairaankuljetusalan kustannuskehityksestä.

HALI ry pitää korotuksen jatkoa tervetulleena, mutta toteaa samalla, ettei taksan nykyinen, eli jatkettavaksi esitettävä taso kata alan kustannusten tosiasiallista nousua. Taksakorotuksen määräaikaisuus on niin ikään ongelmallista, sillä on epätodennäköistä, että toimialan kiinteät kustannukset kääntyisivät merkittävään laskuun asetuksen voimassaoloajan jälkeen. Alan toimijoiden toimintaedellytykset ovat vaarassa asetuksesta huolimatta ja erityisesti sen voimassaolon päätyttyä.

Kustannuskehitys 2018–2022

Asetuksessa 405/2022 tarkasteltiin sairaankuljetusliikenteen kustannusindeksin kehitystä maaliskuusta 2021 maaliskuuhun 2022. Sairaaankuljetuksen kustannusten korvaustaksa oli tätä ennen tarkastettu viimeksi elokuussa 2018.

Nyt kommentoitavana olevassa asetusluonnoksessa jatketaan sitä korvaustasoa, joka asetuksella 405/2022 asetettiin ja joka perustuu seurantavälille maaliskuu 2021 – maaliskuu 2022. Asetus jättää täten huomioimatta kustannuskehityksen elokuusta 2018 maaliskuuhun 2021.

Hyvinvointiala HALI ry katsoo, että alan toimintaedellytysten turvaamiseksi tulisi kustannuskehitystä tarkastella aina vuodesta 2018 lokakuuhun 2022 saakka, jolloin taksa vastaisi alan kustannuskehitystä kokonaisuudessaan, ei ainoastaan viimeisen puolentoista vuoden polttoaineen hinnan kehitystä.

Kokonaisvaltaisen tarkastelun osalta HALI ry muistuttaa, että sairausvakuutuslain perustelujen (HE 191/2009 vp., s. 12) mukaan asetuksella vahvistettava korvaustaksa tarkistettaessa on kustannustekijöinä otettava huomioon tilastokeskuksen julkaisema sairaankuljetuksen kustannusindeksi sekä palkkojen ja tuottavuuden kehitys.

Tarkasteltaessa kustannusindeksiä (liite 1) vuodesta 2018 lokakuuhun 2022 voidaan kustannuskehityksestä todeta esimerkinomaisesti seuraavaa:

	Paino	Pisteluku 2018	Pisteluku 9/2022	Kehitys
Palkat	401,5 = 40,15 %	125,3	133,7	+ 8,4
Välilliset palkat	266,4 = 26,64 %	120,3	128,4	+ 8,1
Polttoaineet	41,9 = 4,19 %	125,0	192,4	+ 67,4
Kokonaisindeksi	1000,0 = 100 %	121,4	132,8	+ 11,4

Lisäksi alan kustannuskehitystä arvioitaessa olisi perusteltua huomioida inflaatio (8,1 % kesäkuussa 2022) ja alan palkanäkymät. Palkat ovat nousseet ja nousevat vuonna 2022 ja vuonna 2023 ensihoidon työehtosopimuksen mukaisesti seuraavasti:

1.9.2022	- Työntekijöiden 31.8.2022 voimassa olevia henkilökohtaisia palkkoja ja taulukkopalkkoja korotetaan 1.9.2022 lukien 2,0 prosenttia.
1.12.2022	- Taulukkopalkkoja korotetaan 1.12.2022 lukien 1,0 prosenttia. - Keskimäärin 1.12.2022 taulukkopalkkojen palkkatasoa nostava kustannusvaikutus toimialalla on n. 0,8 prosenttia.
1.6.2023	- Työntekijöiden 31.5.2023 voimassa olevia henkilökohtaisia palkkoja ja taulukkopalkkoja korotetaan 1.6.2023 lukien 1,9 prosenttia. Yleiskorotus määräytyy kuitenkin Teknologiateollisuuden työntekijöiden työehtosopimuksen mukaisesti, mikäli vuoden 2023 yleiskorotus on tätä suurempi.
1.10.2023	- Taulukkopalkkoja korotetaan 1.10.2023 lukien 1,2 prosenttia. Taulukkokorotus määräytyy kuitenkin SOTE-sopimuksen vuoden 2023 palkkaohjelmakorotuksen mukaisesti, mikäli korotus on tätä suurempi.

Kustannustason nousua on aiheuttanut myös pidentyneet matkat päivystysten välillä, mikä ei ole työnantajien hallittavissa. Pidentyneiden matkojen takia TES mukainen ruokaraha on alalla yleistynyt ja sen kokonaismäärää ei oteta vielä huomioon tilastoissa.

Edellä esitettyyn nähden voidaan jatkettavaksi esitettyä määräaikaista 5,3 prosentin korotusta pitää erittäin matalana, eikä se tule kattamaan kustannusten nousua. Alan toimintaedellytysten, eli suomalaisten hoitoon pääsyn, turvaamiseksi olisi perusteltua toteuttaa nyt esitettyä huomattavasti korkeampi korvaustaksan tarkistus ja luopua korotetun taksan määräaikaaisuudesta. Kun huomioidaan kaikki kustannuksia nostaneet seikat, on todellinen kustannusten nousu ollut yli 20 %. HALI ry esittää, että korvaustaksaa nostetaan edellä kuvatus kokonaisindeksin mukaisesti vähintään 11,4 prosentilla.

23.11.2022

Lausunto

Kunnioittavasti,

Ulla-Maija Rajakangas

Toimitusjohtaja

Hyvinvointiala HALI ry

Lisätiedot:

Ville Laakso

Asiantuntija, lakimies

0400673965

ville.laakso@hyvinvointiala.fi

LIITTEET:

1) Tilastokeskuksen Taksi- ja sairaankuljetusliikenteen
kustannusindeksit -taulukko 25.10.2022